

„Megbocsájthatatlan büntett lenne”

Kultúrgyilkos sürgősségi rendelet készül

Fotó: Nagy Tibor

Nem szoktam így kezdeni, de most kiszólok a sorok mögül, és arra kérem Önöket, hogy olvassák el az alábbi, interjút is tartalmazó cikket, mert olyan lépésre készül az országot vezető jelenlegi kormány, amelyre még a tájainkon oly sokszor végigpusztító diktatúrák sem vetemedtek soha! Mert ha elfogadják a költségcsökkentőnek szánt, nemrég ismertett sürgősségi kormányrendelet-tervezetet, akkor azzal jövő év

elejétől felszámolják a teljes hazai kulturális életet. Nem lesznek színházak, filharmoniak, művészgyűttesek, fesztiválok, koncertek, kulturális események, bezárnak a múzeumok, galériák – az országban szinte mindenhol!

Kaáli Nagy Botond

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
idejében
megújítani
előfizetését!
Ha előfizet,
biztosan
kézhez kapja,
féláron!

Élelmiszer-csomag Nyárádszereda rászorulóinak

A munkaügyi minisztérium egyik pályázati kiírására nyújtott be kérelmet Nyárádszereda, az információk szerint a megyéből egyedüliként. A terv szerint 60 idős, rászoruló személynek nyújtanak élelmiszer-támogatást 19 hónapon át.

2.

Épített örökségünk

A Fehér megyei Borberek a Maros jobb partján, Alvincsel szemközt, Gyulafehérvártól tizennégy kilométerre, délnyugatra található. Először egy 1421-es másolatban fennmaradt, 1248-ból származó oklevélben említik Burgberg néven. A „várhegy” jelentésű név Zebernik várára utal.

5.

A 2023–24-es tanév szerkezete

Amint Ligia Deca tanügyi tárcavezető idén márciusi rendeletében megjelent, a 2023–24-es iskolai év szeptember elsején, a tanítás szeptember 11-én, hétfőn kezdődik. A tanév 36 oktatási hétből áll.

17.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm folytatja akcióját

nyugdíjas ügyfelei számára:

50%-os kedvezménnyel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

augusztus 31-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es** telefonszámot!

Aktuális

Vállalkozók hadiösvényen?

Benedek István

Két vállalkozói érdekképviseleti szervezet is az adótörvénykönyvet módosítani készülő rendelet elhalasztását kérte a koalíciótól. A csütörtökön kiadott közleményükben azt írják, ez ügyben találkoztak a nemrég leköszönt volt kormányfővel, aki most épp a szenátus elnöke, és arra is utaltak, hogy az Európai Bizottság képviselőivel is találkozni készültek ugyanaznap. Ez utóbbi érdekes.

A vállalkozók azt kérték ezen a találkozón a volt kormányfőtől, hogy januárig ne módosuljon az adótörvénykönyv, és annak az esetleges módosításait legalább hat hónappal az érvénybe lépés előtt mutassák be, és támasszák is alá hatáselemző tanulmányokkal. Továbbá még kérték, hogy a közpolitikai javaslatokról szóló vitákba a kormány vonja be a munkáltatói szövetségeket is.

Az európai illetékesekkel kilátásba helyezett találkozóra való utalás azért érdekes, mert ebből úgy tűnik, hogy az említett szövetségek panaszt akarnak tenni a kormány adómódosítási gyakorlata ellen. Egyébként teljesen jogosan, mert azok a dolgok, amiket számonkérnek a kormányon – előzetes egyeztetés, hatáselemzések készítése –, kötelességként tételesen benne vannak a pénzügyi felelősségvállalás törvényében, amelyet még a múlt évtized elején fogadtak el. Amikor a krízis utáni valutaalapi mentőcsomag feltételeként drasztikus reformlépésekre kötelezték az akkori kormányt. Ezt a törvényt azóta

(Folytatás a 3. oldalon)

Kultúrgyilkos sürgősségi rendelet készül

(Folytatás az 1. oldalról)

Az állami kiadások lehető legnagyobb mértékű csökkentését és a költségvetési bevételek növelését célzó intézkedéscsomag-tervezet olyan kitételeket is tartalmaz, amelyek a romániai múzeumok országos hálózatának memoranduma szerint „precedens nélküli nehéz helyzetbe sodornák a romániai kulturális szférát”. A drasztikus intézkedések egész területeket tennének tönkre, és a legérintettebb ezek közül a kultúra. A költségcsökkentő sürgősségi kormányhatározat-tervezet három olyan pontot is tartalmaz, amelyeknek életbe lépése esetén a teljes hazai kulturális életet a megszűnés fenyegetné. Ezek a következők:

1. A kormány megszüntetné az üres állásokat a kulturális szektorban is. Igen ám, csak hogy a kulturális élet területén a betöltetlen állásokra minden más területnél nagyobb szerep hárul, hiszen nehéz szakképzett személyzetet találni, és arra csak az évadok között van esély. Ha ezeket az állásokat eltörlik, számos filharmónia és színház végleg lehúzhatja a rólót.

2. 2024. január elsejétől megszüntetnék, illetve átszerveznék vagy más intézményekkel vonnák össze azokat, amelyeknél 50 állásnál kevesebb van, vagy hasonló tevékenységet végeznek, mint egy

szabná meg mindezen ágazatok (és nem csak a kultúra!) teljes költségvetését, hogy az még a fizetésekre sem lenne elég, nemhogy a fenntartásra, rendezvényszervezésre, rendezvénytámogatásra, épületfelújításra, állagmegóvásra, vagy például a múzeumok esetében a leletek állagmegóvására, raktározására, kiállítások létrehozására, meghívására, és még hosszasan sorolhatnám. Hogy a megnyert uniós pályázatok önrészenek kifizetéséről (például a Kultúrpalota vagy a Természettudományi Múzeum épületének felújítása) ne is beszéljünk. Az már biztos nem fog beleférni a megszabott keretbe – és emiatt rengeteg nyertes pályázatot nem lehet majd kivitelezni!

Az előterjesztett költségcsökkentő sürgősségi kormányhatározat-tervezettel kapcsolatosan Kovács Mihály Leventével, a Maros Megyei Tanács alelnökével beszélgettünk. Ő a felelős a tanács által fenntartott kulturális intézményekért is.

– *Tekintve az elmúlt napok fejleményeit, hogyan vélekedik a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház kivételével az összes helyi, állami kulturális intézményt fenntartó Maros Megyei Tanács a szóban forgó költségcsökkentő sürgősségi kormányhatározat-tervezetről?*

Az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház

Fotó: Nagy Tibor

befolyásoló kormányrendelet-tervezetnek két fontos előirányzat-módosítása lenne. Az egyik a személyzet kérdésköre abban az esetben, ha nincsen ötvenfőnyi alkalmazottja egy adott intézménynek – az kvázi megszűnne. A másik, hogy a kulturális, sport-, szabadidős és vallási tevékenységek finanszírozásáról szóló úgynevezett 67-es költségvetési fejezetben az említett területek finanszírozása nem haladhatja meg az illető önkormányzati egység bevételeinek 7,5 százalékát. Főleg ezzel az utóbbival lenne probléma. Ami az 50 főt illeti, a nekünk alárendelt kulturális intézmények esetében a Látó és a Vatra folyóiratoknak az önállóságát érintené kedvezőtlenül. De nem csak a kettőt, hanem például a Salvamont Maros Megyei Barlangi és Hegyimentő Szolgálatot is, ahol ugyancsak nincs 50 alkalmazott, mert egyszerűen nincsen szükség ennyire, viszont óriási szerepet tölt be az életmentés területén. Ennek is megszűnne az önállósága. És a legnagyobb probléma az, hogy például a hegyimentő szolgálatot semmilyen más, a megyei tanács alárendeltségébe tartozó intézménnyel nem lehet összevonni. Nem vonhatjuk őket össze például a Maros Megyei Könyvtárral és a Múzeummal! Ami a 7,5 százalékot illeti, ez a

legbotrányosabb: hiszen erre a fejezetre a Maros megyei önkormányzat közel 96 millió lejt költ ebben a költségvetési évben! Ha ezt az előirányzatot bevezetnék, akkor nem költethetnénk többet 11 millióra... Ez azt jelentené, hogy ellehetetlenülne az összes alárendelt intézményünknek a működése, arról nem is beszélve, hogy a mi esetünkben ebben a fejezetben van számos olyan beruházás önrészenek a fedezése, mint például a Természettudományi Múzeum épületének vagy a Kultúrpalotának a felújítása! Ezeket különböző uniós forrásokból nyertük meg, ám a finanszírozásuk az önrészt illetően teljes mértékben ellehetetlenülne (a legtöbb uniós pályázat esetében az elnyert összeg mellett a pályázónak saját forrásból is kell egy adott összeget biztosítania, ezt jelenti a szóban forgó önrész – a szerk.). Ez teljes mértékben botrányos, és e tekintetben azt gondolom, hogy a kormány tulajdonképpen kultúrgyilkos! És ez esetben megkérdőjeleződik egyáltalán a kultuszminisztériumnak a léte. Ráadásul nem hallottam az elmúlt napokban a kultuszminisztert bármit is nyilatkozni ebben a kérdésben.

– *Milyen lépéseket tett az ügyben a Maros Megyei Tanács?*

– Péter Ferenc elnök úr aláírása-

val küldtünk egy közel húszoldalas véleményezést a Megyei Tanácsok Országos Szövetségének, amelyben jeleztünk egy sort kifogást, mert nyilván nem csak ezeknél a kitételeknél van óriási probléma ezzel a sürgősségi kormányrendelet-tervezettel. Úgy látom, hogy ez nem csak a kulturális intézmények, hanem az önkormányzatok működését lehetetlenítené el, hiszen azokat a nagyberuházásokat, nagy projekteket, amelyeket egyébként az önkormányzatok megnyertek, teljes mértékben ellehetetlenítené. Egyszerűen nem tudom, hogy mi vezérelhetette az illetőket vagy milyen gondolat mentén juthattak el odáig, hogy ezt a megdondolatlant sürgősségi rendeletet így, ebben a formában előterjesszék! És ennek a kormánynak van egy kultuszminisztere. Egyszerűen nem értem, hogy ő ebben a kérdésben mit képvisel. Hogyan látja ő ezt az egészet?

– *Ha esetleg mégis elfogadják a tervezetet, akkor van a megyei önkormányzatnak B terve? Gondoltak arra, hogy mit vonnának össze, vagy hogyan tudnák enyhíteni a kialakult helyzetet?*

– Ilyen tervekben azért nem gondolkodunk, mert teljességgel elfogadhatatlan lenne az a helyzet, amely nemcsak a Maros megyei önkormányzatot, hanem sok más megyei vagy városi önkormányzat által fenntartott kulturális intézményt is érintene. Ha a kulturális életet és annak működését ilyen mértékben országszerte tönkreteszik, az szerintem olyan büntetés, amelyet egyszerűen senki nem tudna megbocsátani egy kormánynak és egy politikusnak sem – mondta Kovács Mihály Levente.

A hazai kultúra megmentésének érdekében Vladimir Anton rendező, a Csíki Játékszín művészeti vezetője kezdeményezett online petíciót Állítsátok meg a kultúra elpusztítását! címmel.

A www.petitiononline.com/op-riti_distrugerea_culturii címen megtalálható petíciót e cikk szerda esti megírásának időpontjáig több mint 23.000-en írták-írtuk alá. Mindenkinek javasoljuk: folytassák e sort, hogy a minősíthetetlenül felelőtlen, megdondolatlant és parlagi törvényhozók ne tegyék tönkre épp azt az ágazatot, amelyben világszinten a leginkább jeleskedünk. A fejleményekről pedig természetesen a továbbiakban is tudósítunk.

másik helybéli intézmény. A romániai múzeumok országos hálózatának memoranduma szerint ennek a pontnak esne áldozatul szinte valamennyi székelyföldi múzeum, színház és táncegyüttes. A memorandumhoz csatolt táblázat szerint a 127 romániai színház és filharmónia közül 37-ben 50-nél kevesebb alkalmazott van. Ilyen a csíkszeredai Csíki Játékszín, a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház, a székelyudvarhelyi Tomcsa Sándor Színház, a Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes, a Háromszék Táncegyüttes és az Udvarhely Néptáncműhely is. Veszélyben van továbbá a csíkszeredai Csíki Székely Múzeum, a székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeum, a gyergyószentmiklósi Tarisznyás Márton Múzeum és a kolozsvári Művészeti Múzeum is érintett, akárcsak a csucsa Octavian Goga Múzeum, amelyhez az Ady Endre-emlékház is tartozik, és melyet 15 év pereskedés után készülni felújítani a Kolozs megyei önkormányzat.

3. Ez a legsúlyosabb: a rendelet-tervezet szerint a fentiek mellett a helyi önkormányzatok legfennebb 7,5 százalékot költhetnek majd kultúrára, sportra, vallási és rekreációs tételekre az előző évi saját bevételeikből. És ezzel a ponttal törlik el az összes hazai kulturális intézményt, hiszen – mint azt az alábbi interjúból is látni fogják – a kormány olyan alacsony százalékban

– Hozzánk tartoznak a következő kulturális intézmények: a Maros Megyei Múzeum és Könyvtár, az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház, az Állami Filharmónia, a Vatra és a Látó szépirodalmi folyóiratok, a Hagyományos Kultúra Megőrzésének és Terjesztésének Maros Megyei Központja, valamint a Maros Művészegyüttes. Ennek a kulturális intézmények működését nagyban

Sajtótájékoztató a Maros Művészegyüttesnél. Illusztráció

SZÍNES VILÁG

XX. évf. 32. (871.) szám, 2023. augusztus 11., péntek

Épített örökségünk

Egy erdélyi vár, amely a tatárjárás utáni években épült

A Fehér megyei Borberek a Maros jobb partján, Alvincsel szemközt, Gyulafehérvártól tizennégy kilométerre, délnyugatra található. Először egy 1421-es másolatban fennmaradt, 1248-ból származó oklevélben említik Burgberg néven. A „várhegy” jelentésű név Zebernik várára utal. 1320-ban Burperg, 1421-ben már Borberek, 1508-ban Burchbereck, 1733-ban Vurper, majd 1750-ben Verper. A falutól másfél kilométerre északnyugatra állnak Zebernik, más néven Zebernyik várának romjai...

Nagy-Bodó Tibor

Amit Borberekről tudni kell

Szász hospes lakossággal települt, lakói 1248-ban az alvinciakkal együtt megkapták a Nagyszeben vidékén élők szabadságjogait Lőrinc erdélyi vajdától. 1430-ban Alvincsel együtt, „kettős városként” ugyan szabad királyi városi rangot kapott, de a későbbiekben oppidumként (mezőváros) említették. 1488-ban kilencvenkilenc hospes család fő lakta.

Délkeleti sarkában egy ciszterna, míg a keskenyebb, északi végében a vár kaputornyának és bejáratának a nyomai láthatók.

Kevés falmaradványa van a keleti oldalon, a nyugati fal mellett pedig kisebb-nagyobb, ismeretlen rendeltetésű helyiségek alapjait tárták fel.

A vár keletkezése a tatárjárás utáni évekre tehető

Az 1966-1967-es években a vár területén végzett ásások alkalmával V. István király

1510-ben a szászokon kívül magyarok és délszlávok is éltek benne, volt magyar és szász utcája – utóbbi létezett 1658-ban is, amikor a tatárok kirabolták.

Szapolyai János 1526-ban Radu de la Afumați havaselvi vajdának adományozta, sok megpróbáltatás érte a Szapolyai és Ferdinánd közötti harcokban. A század második felében szász lakói valószínűleg elhagyták, magyar lakossága a református vallás mellett állapodott meg. A 17. században a mezővárosba sok nemes költözött.

1701. február 26-án itt halt meg Alvinczi Péter nádori bíró.

Református egyháza 1766-ban hetvennyolc férfit és hetvenhét asszonyt számlált. 1784-ben a Horea-féle felkelés idején a zavargásoknak harmincnégy helyi károsultja volt. 1848-ban a borbereki magyarok Alvincra menekültek. Az 1880-as években Alvinchoz csatolták, és csak 1945 után vált ismét külön településsé.

A várat az alvinci és borbereki szászok építették a 13. században, parasztvárként – vagyis háborús időkben ide menekült a két település lakossága.

Az észak-déli irányban hosszan elnyúló, szabálytalan alaprajzú vár egy itteni földvár, majd a rómaiak által emelt castrum alapjaira épült.

idejéből, vagyis az 1270–1272-es évekből származó pénzeket találtak, így a vár keletkezése a tatárjárás utáni évekre tehető, viszont 1450-ben leégett.

Bethlen Gábor az alvinci hábanoknak adományozta, akik megerősítették. A 17. század második felében a dokumentumok többször Felsővárnak nevezték – az alvinci Martinnuzzi-kastélyhoz viszonyítva.

Fotó: Sorin Avram

1723-ban még katonaság őrizte. 1728-ban leégett, ezután elhagyták. A vár Kemény Zsigmond Gyulai Pál és Özvegy és leánya című regényeiben is szerepel.

1622-ben Bethlen Gábor fejedelem „...az országba idegen országokból nagy költséggel – írja Szalárdi – mindenféle jó mesterembereket... behozott vala... és azokat Alvincen, az Maros fordulatjában, megtelepítvén, ahol az hegyek között igen magas kőszikla tetőn, nagy erős helyen egy pusztá várat is adván nekik, azt is idővel megépítették, s alatt is az említett helyen olly igen nagy kiterjedt udvart..., műhelyeket, lakóházakat... építvén...”

A romos várat az új telepések építették újjá; az alvinciakkal együtt közösen bírták, és itt minden jobb családnak legalább egy külön helyisége volt, melyben veszély esetén védelmet találtak.

Kiss Gábor az Erdélyi várak, várkastélyok című könyvében ír arról, hogy a várnak ágyúja is volt, mert I. Apafi Mihály 1663-ban úgy rendelkezett, hogy a Zebernik vár birtokosai Kapi György két ágyúját, melyeket Dé-

való ház is Zebernik várában, melynek szomszédja egyfelől Vas Mihály háza felé, másfelől a sikátor és az Ecsedi Péter uram háza. Melynek felső és alsó házai, avagy pincéi csak sásfákban felrött, tapaszos boronafalakkból valók, azok is már elavultanak, senyvedenek, sorvadtanak, lyukadoztatnak, kivált az alsó részekben dőlésekre is magányatlottanak, minek okáért kívül és belől is támaszokkal gyámolítottatni találtattanak. Nyílik itt az első pincére... párkányos félszer ajtó... Ennek oldalán a kutya, ha igyekszik, bebúhatik. Innet kijöven és a felső házakra menvén, azoknak tornácára szolgál egy elsorvad, deszkázatlan fagrádics, melynek felső grádicsáról szolgál jobb kézre a fílegóriára járó, kétlépcsőjű fagrádics...”

Miután a várat a 18. században a benne lévő őrség is elhagyta, gondozás hiányában fokozatosan elpusztult.

Napjainkban a sűrű bozótban csak itt-ott figyelhetők meg falai, melyek egyes szakaszokon négy méter magasban állnak.

Összeállításunkat prof. dr. Sümegi Pál tanszékvezető egyetemi tanár, geológus és régész információival, továbbá a református templomrommal kapcsolatban még kiegészítjük.

várról vittek oda, adják ki. 1723-ban a várban még darabontokat tartottak.

Egy leltár tanúsága és a vár pusztulása

A néhai Belpataki János borbereki udvarházához tartozó javak 1694. évi leltára szerint: „...az megírt udvarháznak jobb alkalmatossága vagy az udvarház után

A természet kalendáriuma (DLXXVII.)

Kiss Székely Zoltán

A nyár dereka a békés termésérlelés ideje.

*Amit a nyár ad nekünk,
reményünknel több: a bőség.
Dönti kalaszát a szár,
s adja a fa dús gyümölcsét.*

*Megszépülnek kertjeink,
a színekben habzsol a Nap.
Csillagjöttéig zengik
éneküket a madarak.*

*Várnak vad-csendű erdők,
hívnak hűs-hullámú vizek;
zöld utak és kék utak
villantják szépségeiket.*

*Amit a nyár ad nekünk,
láng- és aranyszínű bőség.
Dönti kalaszát a szár,
kaszára – aratásra vár;
s adja a fa dús gyümölcsét.*

Nyári borizú almafa dús gyümölcsével, **Fazekas Lajos** *Amit a nyár ad nekünk* című versdicséretével indulok augusztus második dekádját meghódítani. Heti sétámhoz invitálalak, kedves Olvasóm!

1969 óta a katolikus egyház a szenteket haláluk napján ünnepli ugyan, de **Havas Boldogasszony** ünnepe miatt **Szent Domonkost** augusztus 8-án ünnepeljük. Augusztusi csillaghulláskor emlékezzünk arra is, hogy a Domonkos-rend megalapítója és névadója egyben a csillagászok védőszentje is. S éppen most, augusztusban népesül be az ég efemer csillagok pásztanyomaival.

Épp két évszázada, 1723. augusztus 13-án született Veszprémben az első magyar orvostörténeti kutató, **Weszprémi István**. Debrecenben **Hatvani István** tanítványa volt, majd vándordiaként Zürichben, Utrechtben és Londonban látogatta az egyetemeket. Vegy-tant, növénytant tanult, szülésmesteri oklevelet szerzett, közben a himlőoltás analógiájára a pestis elleni védőoltás gondolatán törte a fejét. 1756-ban kapta meg orvosdoktori oklevelét Utrechtben, majd hazatérve négy évtizeden át Debrecen városi orvosi tisztét töltötte be. **Montesquieu** hatását tükrözte 1760-ban megjelent könyve, a **Kisded gyermekeknek nevelésekről való rövid oktatás**. Második műve, a **Bábamesterségre tanító könyv** (1766) **Grantz** bécsi szülész munkájának szabad fordítása. **Semmelweis Ignác**ot megelőzve hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a baba csakis tiszta kézzel nyúlhat a szülő nőhöz – az azsepszis előfutárának tekinthető. Legfontosabb műve az a négykötetes kézikönyv, melyben Magyarország és Erdély egykori orvosainak életrajzait adja közzé, amelyhez az adatgyűjtést hatalmas kutatómunka és széles körű levelezés szolgáltatta. Magyarra ültette át **Wood** angol orvosdoktor könyvét **Gazda ember könyvetskéje** címmel, amely valóságos kis enciklopé-

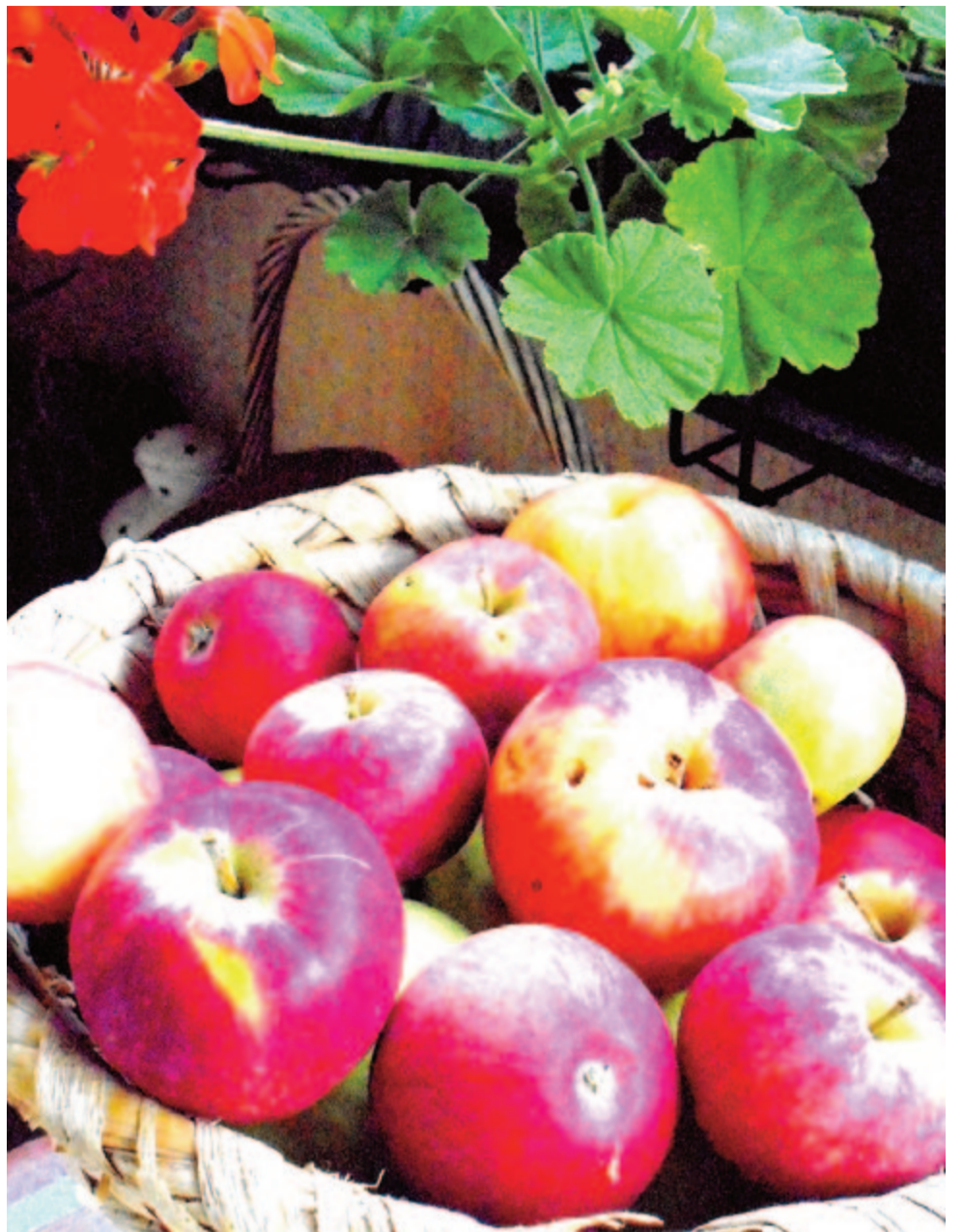
diája a mezőgazdasági ismereteknek, kiegészítve imádságokkal és kottával ellátott énekekkel. Veszprémi kórboncolásokat is végzett; ezek alapján a magyar patológia megteremtőjeként is számontartják. Nevét ma olyan emlékérem őrzi, mellyel a legkiválóbb orvostörténészeket tüntetik ki.

Augusztus 15-e **Nagyboldogasszony napja**, egyben Magyarország Mária oltalmába ajánlásának emlékűnepe – ez utóbbit **Magyarok Nagyasszonya** néven az 1896. évi millennium óta október 8-án külön ünnepként üli meg a katolikus magyarság. A krónikás hagyomány **Szent Gellért** püspök érdemének tudja be, hogy Jézus anyja magyar földön a Boldogasszony nevet kapta, ebben az archaikus **Emese-hagyomány** is közrejátszott. A velencei Gellért képviselte idegen egyház az ősvallásunk istenasszonya iránti hódolatot aknáztá ki ezzel a gesztussal a keresztény eszmék gyorsabb elfogadtatása érdekében. A **Napbaöltözött Asszony** nagy jeléről Gellért beszélt **István** király és udvara előtt. Az **Érdy-kódex**ben olvasható, hogy Gellért „...tanácsának intéséből akkoron kelet föl, hogy az Szűz Máriát ez Magyarországon Bódogasszonynak, avagy ez világnak Nagyasszonyának hívnák. Szent István királ es ez szegény országot Bódogasszony országának nevezé.”

Az Árpád-korban Szűz Mária lett a magyarok legfőbb oltalma, a koronázó templomok, főpapi székesegyházak, számtalan monostor, búcsújáró hely és kisebb templom az ő égisze alatt állottak.

Augusztus 15-én emlékezzünk meg **Andrasovszky József** botanikusról. 134 évvel ezelőtt, 1889-ban született a hazai ampelográfia kiváló művelője. 1912-ben a **Központi Szőlészeti Kísérleti Allomás és Ampelológiai Intézet**hez került. Munkássága a szőlőfajták tudományos rendszerezése és feldolgozása területén alapvető. A morfológiai bélyegeket illetően tett megállapításainak egy részét ma is alapnak tekintik. Cikkjei a **Botanikai Közleményekben**, **Borászati Lapokban**, a **Szőlészeti Kísérleti Allomás és Ampelológiai Intézet évkönyveiben**, valamint **Jávorka Sándor Magyar Flórájában** jelentek meg.

Augusztus 16. „**Szent**” **Rókus** (francia **Roche**, olasz **Rocco**) napja. Noha az egyház hivatalosan sohasem avatta szentté, mégis tisztelt és szeretett alakja volt a katolikus jámborságnak. Rókus (1293–1327) francia földön, Montpellier-ben született. Felserdülven, vagyonát felosztotta a szegények között, majd Rómába zárandokolt. Útközben pestisjárvány tört ki, annak betegeit gyógyította a legenda szerint a kereszt jelével. Rómából visszatérőben maga is megbetegedett. Előbb egy angyal, majd egy hozzásegődött kutya ápolta: kenyeret hordott neki, és sebeit nyallogatta. A „*fekete halál*” aratása a XIV. században volt a legszörnyűbb Európában, de Rókus csak a rákövetkező században lett a pestiseselek elismert védőszentje. 1485-ben földi maradványait a velenceiek ellopták Montpellier-ből, és Velencébe vitték. Meg-

Nyári borizú almák bája

alapították a **Szent Rókus Társaság**ot (Scuola di San Rocco), melynek tagjai az ő védnöksége alatt betegek gyógyításának szentelték magukat. Hasonló intézményeket, Rókusnak szentelt templomokat s hozzájuk kapcsolódó közkórházakat ettől az időtől kezdve Európa más országaiban, így Magyarországon is alapítottak (Pesten 1796–98 között épült fel). **Rókust Sebestyén**, illetve **Kozma és Damján** orvosszentek társaságában is ábrázolták. Zárandoklótás a ruhájuk, kezében bot, a vállán kobaktök és tarisznya, fején széles karimájú kalap. A képi ábrázolásokban rendszerint felemeli ruháját, és a combja belső oldalán lévő fekete foltra, sebre mutat (a **pestis** külső jelei először a testnek ezen a részén jelentkeztek). Hűséges kutyájával együtt ábrázolták, amint az a szájában kenyeret tart, vagy épp a szent lábsebet nyalogatja. Mondanom sem kell: a kenyeret hozó eb a búzaérlelő kánikulai jelkép.

Aratás után a falu népe, kissé megpihenve, a nyár gyógynövényeit gyűjtögette évszázadok óta. Az egész világon a népi gyógyászat egyik fontos növénye az éppen most szedhető kamillavirág is. **D. Garuska Aranka Kamillavirág** című verse egyszerűségében hódol ezen egyszerű kis növény előtt:

*Mindenütt megtermő
szerény kicsi virág:
hőfőhő ruhádba,
aranszín kelyhedbe
magadhoz vonzóan
tárolod magadba
az aranyló napnak
gyógyító sugarát,
hogy aztán gyógyíthass,
fájdalmakat enyhíts,
sebre balzsamot adj –
s millióknak arcán
könnyre mosolyt fakassz!...
– Ó, dicsőség neked,
felséges, nagy Isten,
ki e kis virágban
gyógyulást osztasz szét
az egész világban!*

Augusztus 16-án, 1896-ban született **Koch Sándor**

is Kolozsváron. A világhírű mineralógus a budapesti tudományegyetemen doktorált 1920-ban, első munkahelye a **Nemzeti Múzeum Ásványtára** volt, 1932-től a múzeum elnöki hivatalának vezetője lett. Amikor a **Ferenc József Tudományegyetem** kettészakadt, s részben visszaköltözött Kolozsvárra 1940-ben, a Szegeden maradt tudományegyetem Ásvány-közöttani Tanszékére neveztek ki tanszékvezető egyetemi tanárnak. Kutatómunkája kiterjedt a Kárpát-medence új és már ismert ásványainak vizsgálatára és leírására.

Tudomány és -esztörténeti kirándulásunkról megérkezve a tizenkilencedik század végén élt **Giovanni Placido Agostino Pascoli** olasz költő versébe botlok. **A kivágott tölgy Szász Gerő** fordításában a mának is üzen:

*A büszke tölgy, az erdő óriása
Kidőlvé fekszik, holtan a gyepen.
Néhány favágó a gyökerét ássa.
Dús lombja már fonyadt, élettelen.*

*Nem harcol többé szélvésszel, viharral,
árnyat sem ad, ha tűz a nap heve.
Lombja ölen elnémult a madárdal,
Sok puha fészke porba hullt vele.*

*Emberek mérik, vagdalják serényen.
Megölték, bár nem vétett ellenük.
Szárz teste meleget ad majd télen,
S a fa még holtan is jót tesz velük.*

*Mire leszáll a sötétszárnyú este,
A tölgy helyén üres tér, néma csend.
Csak egy madár sír, a fészket keresve,
S röpököd sokáig, búsan odajfent.*

Üres tér, néma csend a **Fenyők közén** is, valahol tán a Hargitán, **Szécsi András** 1989-ben vászonra álmódott bukolikus képén. A rég kivágott fa hiánya felfedi a völgyi falu idáig sejlő hófőhő házfalait s téglavörös tetőit. Középen az istenháza tornya az egész táj szervezője. Az ember nélküli táj antropomorfizálása teremt rendezőelvként emberléptékű békét a havasi tájban.

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2023-ban, 567 évvel **Hunyadi János** halála után

Fenyők köze

40 éve rendezték meg az első szabadtéri atlétikai világbajnokságot

Negyven éve, 1983. augusztus 7-14. között rendezték meg az első szabadtéri atlétikai világbajnokságot Helsinkiben. Az MTVA Sajtóarchívumának anyaga:

A sportok királynőjének már az ókori görög olimpiai játékokon is fontos szerepe volt, hiszen azoknak első, majd egyik legfontosabb eseménye a stadionfutás volt. 1895-ben az atlétika történetében először rendeztek úgynevezett nemzetek közötti válogatott viadalt az Egyesült Államokban, de a sportág legjobbjai a különböző kontinensekről csak a négyévenként megrendezésre kerülő olimpiai játékokon versenyezhetek egymással.

Az atlétika hihetetlenül gyors fejlődése azonban újabb világtalálkozót igényelt. Az 1960-as évek végén és az 1970-es évek elején a Nemzetközi Amatőr Atlétikai Szövetség, IAAF (ma Nemzetközi Atlétikai Szövetség, WA) számos tagja kampányolt egy, az olimpiai játékokon kívüli verseny megrendezéséért. Előfordult, hogy szerveztek nem hivatalos világbajnokságokat az olimpiai programból kimaradt atlétikai számokra, például 1976-ban a svédországi Malmöben a

férfiak 50 kilométeres gyalogló versenyét rendezték meg, 1980-ban a hollandiai Sittardban a női 3000 méteres futók és a 400 méteres gátfutók versenyezhettek.

A sportág nemzetközi irányító testülete végül 1976-ban fogadta el a szabadtéri világbajnokságra tett javaslatot, majd 1978-ban Puerto Ricóban tartott ülésén döntött annak megrendezéséről. Ekkor határoztak az atlétika első csúcseményének időpontjáról és a helyszínéről is. 1983-ban az első szabadtéri világbajnokság megrendezésével új korszak kezdődött az atlétika történetében. A vb-eket az első követően négyévente, 1987-ben Rómában, 1991-ben Tokióban, majd ezt követően két évente tartották, így legközelebb 1993-ban Stuttgartban került rá sor. 2005-ben a finn főváros volt az első „duplázó”, ahol másodszor is megrendezték a sportág csúcseményét. Legutóbb, 2022 júliusában az egyesült államokbeli Eugene-ben (Oregon állam) volt a 18. vb, amelyet eredetileg 2021-re terveztek, de a koronavírus-járvány miatt egy évvel elhalasztották. A vb-n Oroszország a 2022 februárjában Ukrajna ellen indított háborúja miatt nem vehetett részt. Idén, augusztus

19. és 27. között Budapest ad otthont a világ egyik legnagyobb sporteseményének, amely egyben Magyarország sporttörténelmének eddigi legjelentősebb rendezvénye lesz.

1983. augusztus 7–14. között Helsinkiben, az első szabadtéri atlétikai világbajnokságon hat kontinens 153 országának sportolói 41 versenyszámban mérték össze tudásukat. „A sportok királynője a Balti-tenger lányának vendége lett...”, így kezdte tudósítását az akkori Népszport. A versenyek a Helsinki Olimpiai Stadionban, amely a 1952-es nyári olimpiai játékok központja is volt, zajlottak. A világ legjobb atlétái, több mint 1300 versenyző indult a nemzetközi versenyen, mindenki ott volt, aki számított: az amerikai Carl Lewis, Greg Foster és Edwin Moses, a szovjet-ukrán Szergej Bubka, a keletnémet Marlies Göhr és Heike Drechsler, illetve az olasz sprinterek, Pietro Mennea és Pierfrancesco Pavoni.

A világbajnokság első aranyérmét a norvég Grete Waitz szerezte meg női maratoni futásban. Carl Lewis megnyerte a 100 méter síkfutást, a távolugrást, és tagja volt a 37,86

másodperces világrekordot felállító 4x100 méteres amerikai váltónak, melyben a 200 méteren győztes Calvin Smith, továbbá Emmitt King és Willie Gault volt a társa. Az olasz Alberto Cova 10 000 méteren Európa után a világ legjobbjai is lettek.

Edwin Moses pályafutása 82. győzelmével a 400 méteres gátfutás első világbajnoka lett. Az amerikai Greg Foster 110 méter gáton itt nyerte meg vb-triplájából az első aranyat.

Rúdugrásban itt szerezte meg – 19 évesen – első világbajnoki címét Bubka, aki „mindössze” 570 centivel nyert, hogy aztán egészen 1997-ig minden vb-n diadalmaskodjon.

A nőknél a 400 és 800 méteres síkfutást a csehszlovák Jarmila Kratochvílová uralta, előbbi távon világrekordot (47,99 mp) futott. Ez volt Lewisék váltórekordja mellett Helsinki másik világcúcса. Az amerikai Mary Decker 1500 és 3000 méteren lett világbajnok, a keletnémet Marita Koch 200 méteres síkfutásban, valamint a 4x100-as és 4x400-as váltó tagjaként nyert aranyérmét, 100 méteren a szintén keletnémet Marlies Göhr győzött 10,97 másodperccel. Az ügyességi számok közül ekkor még a nők nemhogy rúdudal, de hármásban sem ugrottak, és kalapácsot sem vetettek – itt az egyetlen nem szocialista országbeli arany a finn gerelyhajítójé, Tiina Lillaké lett, a hazai szurkolók nem kis öröme.

Az összesített éremtáblázat élén 22 éremmel a Német Demokratikus Köztársaság végzett, sportolói tíz arany-, hét ezüst- és öt bronzéremmel szereztek. A második volt 24 éremmel (8 arany-, 9 ezüst- és 7 bronzérem) az Egyesült Államok, a harmadik 23 éremmel (6 arany-, 6 ezüst- és 11 bronzérem) pedig a Szovjetunió lett. Magyarország 24 sportolóval képviseltette magát, érmeket nem sikerült szereznie.

Az első szabadtéri világbajnokság nemcsak az atlétika nagy ünnepe volt, hanem az egész sportvilágé. Először fordult elő ugyanis, hogy egy világversenyen több mint 150 ország sportolói küzdöttek az érmekért. A világbajnokságot egy ország sem bojkotálta, szinte minden nemzet képviseltette magát.

A sportág történetében mérföldkőnek számító esemény 40. évfordulója alkalmából 2023 áprilisában Budapesten megnyílt a Museum Of World Athletics (MOWA) kiállítás, amely bemutatja az atlétikai vb-k történetét. (fotó forrása: atletika.hu)

175 éve halt meg George Stephenson

George Stephenson, „a vasút atyja” százhetvenöt éve, 1848. augusztus 12-én halt meg. Az MTVA Sajtóarchívumának anyaga:

Egy szegény bányász második fiaként látta meg a napvilágot Wylam városkában, Newcastle közelében 1781. június 9-én. Mindkét szülője írástudatlan volt, ő maga csak 18 évesen, az esti iskolában tanult meg írni-olvasni. Apja a szénbányában a vizet kiszivattyúzó gőzgépet kezelte, és az ő útja is a mélybe vezetett, apja masináját tizenhat évesen már egyedül irányította. A kiváló műszaki érzékkel megáldott Stephenson kísérletezésbe kezdett, persze elméleti alapok híján próba-szerencse alapon, saját hibáiból tanulva, és idővel a bánya műszaki vezetőjének nevezték ki. A Királyi Társaság felhívására 1815-ben Sir Humphrey Davyval egy időben, azonos elven működő biztonsági bányászlámpát készített. A neves tudós nem hitte el, hogy egy tanulatlan bányász is képes erre, és azt állította, Stephenson ellopta az ötletét – de ezt nem tudta bebizonyítani, és a szabadalomból hosszas jogi huzavona után mindketten részesültek.

Stephenson ezután olyan gőzhajtású jármű tervezésébe fogott, amely alkalmas teherszállításra is az akkoriban feltalált, peremmel ellátott öntöttvas síneken. A gőznyomással működő ókori szerkezetek után az első használható gőzgép a francia Denis Papin nevéhez fűződik. A tökéletesített gőzgépet 1769-ben alkotta meg az angol James Watt, az ő találmányától számítják az ipari forradalom kezdetét. Stephenson természetesen felhasználta elődei eredményeit, de ő lett az, akinek sikerült az áttörés, és aki nyereséges vállalkozássá tudta tenni a lokomotívot (szó szerint: magától mozgót).

Első „műve” az 1814-ben készült Blücher, arról a porosz marsallról kapta a nevét, aki erőltetett menetben, a legkritikusabb pillanatban érkezett meg a waterlooi csatamezőre, eldöntve az ütközetet. A mai szemmel kezdetlegesnek tűnő jármű volt az első, amely a Stephenson által úttörőként alkalmazott peremes kerekeinek köszönhetően a síneken maradt, és 4 kilométeres sebességgel 30 tonna súlyt tudott elvontatni egy dombon felfelé.

Az északkelet-angliai bányatulajdonosok 1822-ben úgy döntöttek, hogy Darlington és Stockton között vasutat építenek a kőszén szállítására. Mivel az újdonságnak számító gőzmozdony akkoriban még drága, megbízhatatlan és lassú volt, a tervekben eredetileg lóvontatás szerepelt. Stephensonnak azonban sikerült meggyőznie a beruházókat, hogy lokomotívja gazdaságosabb, mint a lóvontatás, döntőnek az az érve bizonyult, hogy az ő gőzmozdonyai ötvenszer nagyobb teher szállítására képesek, mint a bányalovak.

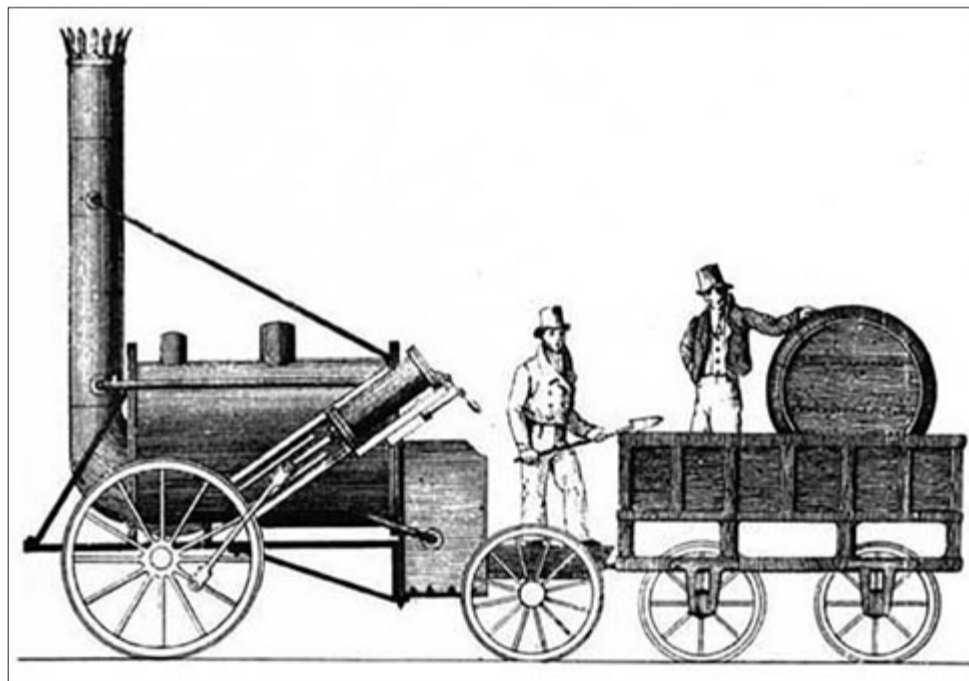
A londoni parlament csak hosszú vita után fogadta el azt a törvényt, amely személyek vasúti szállítását is lehetővé tette. A parázs vitában olyan érvek is elhangzottak, hogy maga az ördög húzza a kocsikat, az eső kioltja majd a lokomotív tüzeit, a szikrák felgyújtják a házakat, az utasok pedig eszüket vesztik a tízmérföldes sebességtől. A világ első vasúti hídjai a Stockton–Darlington-vonalon épült meg, az itt lefektetett sínek nyomtávja 4 láb és 8,5 hüvelyk, azaz 1435 mm volt, ami meg egyezik a mai normál nyomtávval.

A vonal hivatalos megnyitására 1825. szeptember 27-én került sor. A kisajátítások ellen tiltakozó földesurak és a vasútban gazdasági, netán sántáni fenyegetést látók megnyugtatóására, illetve a balesetek elkerülésére

érdekében a vonalon először egy Periculum privatum utilitas publica (Az egyén kára a közösség haszna) feliratú zászlót hordozó lovas haladt végig. Csak ezután fűttette be Stephenson a saját tervezésű Locomotion mozdonyt, amely 33 kocsihoz 600 utast vontatott óránkénti 24 kilométeres csúcsebességgel. A szárazföldi közlekedés történetében most először fordult elő, hogy a lónál gyorsabban utazott az ember. Az utasok többsége nyitott szénszállító kocsihoz ült, de az előkelekedéseket kísérleti jelleggel egy kezdetleges személyszállító vagonban helyezték el. A brit nemzeti örökségnek minősített Locomotion 1857-ben ment nyugdíjba, és ma is látható a darlingtoni vasútállomáson.

A Locomotiont 1829-ben a Rocket (Rakéta) követte, amely 21 kilométeres átlagsebességgel, 34,4 kilométeres csúcsebességgel nyerte meg a rainhilli mozdonyversenyt. Egy évvel később megnyitották a Liverpool–Manchester vasútvonalat, és a vasparipa elindult világhódító útjára. Hamarosan Amerikában és Európában is síneket kezdtek lerakni, és megkezdődött a vasút korszaka.

Stephenson 1840-ben vonult nyugdíjba, és 1848. augusztus 12-én halt meg Chesterfieldben. Budapesten naponta lehet vele találkozni: a Keleti pályaudvar homlokzatáról tekint le a járókelőkre négy méter magas szobra, Ströbl Alajos munkája.

Korabeli rajz a Rocketról

Forrás: Wikipedia

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1062.

Jean Cocteau
francia író, költő,
képzőművész
szentenciáját
idézzük.

1	TENGER (ANGOL)	IGEVÉGZŐDÉS LEHET VÉGTAG RÉSE	JÓZSEF ATTILA VERSE	SZÉP A KÖZEPE!	PEKING LAKÓJA
C					G
2	L	FÜGGŐZÁR ÉNEKEL	SZIBÉRIAI FOLYÓ	NÉVELŐ CSEREMISZ	
TELLER ... (ATOM-FIZIKUS)		A HÁROM TESTŐR EGYIKE JUTTAT	A TANTÁL VEGYEJE ... DIAVOLO (AUBER OP.)	FÉLÁR! ARRÓL A HELYRŐL	
GYORSAN					
KIARUSÍT		KÖRBEJÁR AKTA			
ÉTKEZÉS HALOTT MELLETT		BETŰT VET IDŐS (RÓV.)	OSZTRÁK FOLYÓ FEJFEDŐ		
RÓMAI 1050 EGYKE!		KÖZEL-KELETI ÁLLAM HEGYCSÜCS	A NÁTRIUM VEGYEJE BŰNHŐDŐ		
		ARRAFELÉ HOZZÁD JUTHAT	FORMA ARRAFELE!		
NÉMET NOB-JEL		FOSZTÓ-KÉPZŐ A SZÁMÁRA			HÓGÖRGETEG
MIKSZÁTH FELESÉGE		TESZ VÍZI JÁRMŰ FAÖNKÖKBŐL			RÓMAI 50 EGYETLEN HELYEN SINCS
EURÓPAI NÉP			ÍRÓ (LAJOS) HŐSÖK ... (PESTI LÁTVÁNY)		
DOKTOR (RÓV.) A SZABADBA		VÍZLELŐ-HELY KÁLYHA SÚTÓJE	...TOLSZTOJ (OROSZ ÍRÓ) A RÁDIUM VEGYEJE		
		PALACK-MÉRTÉK LEHET ERREFELE!	MAGYAR ÉS OLASZ AUTÓJEL GÉSAI		
HÁROM (OLASZ)		FR. ÍRÓ (LOUIS) SPANYOL AUTÓJEL			
L. N. J.	Ó		ÓROMAI HÁZI ISTENEK HELYE A HÁZBAN		

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

AUGUSZTUSI ÉVFORDULÓK (2.)

1	2	3	4	L	5	6	7	8	Ö
9					10				
11	12	13	14	15		16		17	
19					20				21
22				23		24		25	
27				28		29		30	31
32			33			34		35	
37		38		39		40	41		42
43	B	44		45		46		47	
49	50				51				52
					53				
R				I				I	K

VÍZSZINTES: 1. Francia felfedező, Humboldt kísérője, 250 éve született (Aimé). 8. Bencés tanár, történész, MTA lev. tag, 150 éve született (Pongrác). 9. 476-ban ért véget. 10. Merész. 11. Irodalomtörténész, tanár, 150 éve született (József). 16. Össze-cseng kér verssor. 18. Rövid rövid! 19. Riadó. 20. Horgászszinór. 21. Ofszajd. 22. Ukrajnai Nemzeti Tanács. 23. Mától kezdve! 24. Órómai rézpénz. 25. Lábunk része. 27. Kicsoda? (orosz). 28. Észak-európai nép. 30. Volt (latin). 32. Közlekedési pálya. 33. Tényt közöl. 35. Korallzátony. 37. Román folklorista, fabulista (Anton). 39. Félelem! 40. Bentlakó! 42. Nagy kazah tó. 44. Petőfi verse. 46. Bagdad lakója. 48. Francia rt. 49. Sic itur ad... (Vergilius). 51. Keserű gyógyszerek orvosi neve. 52. Az arzen és a szén vegyjele. 53. Francia regényíró, szeptemberben 150 éve hunyt el (Émile).

FÜGGŐLEGES: 1. Idegen nyugta. 2. Indíték. 3. Ibsen drámája. 4. Kiváló, elsőrendű. 5. ... tasman. 6. Rag, a -nél párja. 7. Dalát! 8. Stendhal-hős (Julien). 11. Szobász, 150 éve született (Béla). 12. Nála lentebbi helyen. 13. Magyar író (Sándor). 14. Trombitahang. 15. Bombaszilánkok! 17. Istentisztelet. 20. Dínom... 21. Költő, műfordító (László). 23. Utánoz. 25. Olimpiai bajnok kenus (Tibor). 26. Klasszicista műépítész, 250 éve született (Mihály). 28. Falatlan! 29. Ennek! 31. A rádium vegyjele. 33. Férfinév (júl. 17.). 34. Színmű. 36. Nem gyors. 38. A nátrium és a titán vegyjele. 41. Szőlőtámasz. 43. Spanyol zeneszerző, 200 éve született (Francesco Asenjo). 45. Bern folyója (ol.). 46. Fohász. 47. Az egyik végtag. 50. Az antimon vegyjele. 51. Az ezüst vegyjele. 52. Pára!

L. N. J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket augusztus 24-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Vicces pillanatok

Az első úszólecke közepén Pistike odaszól az úszómesterhez:
– Azt hiszem, mára elég lesz ennyi.
– Hogyhogy, fiam?

1	2	3	N	4	5	V
6				7		
8		9	9			
10		11				Y
		12			13	
14	15			16		
17				J		S

VÍZSZINTES:
1. A poén első része. 6. Román terepjárómárka. 7. Mauna ... (hawaii vulkán). 8. Te (német). 9. Angol király. 10. Testfelépítés. 12. Az első bűvös négyzet egyik szava. 14. Gépkocsi. 16. Igevégződés. 17. A poén befejezése.
FÜGGŐLEGES:
1. Népdalénekes (Gábor). 2. Portékát kínál. 3. Vés. 4. Francia magazin. 5. Az anyém (francia). 9. Madárfegyver. 11. Becézett Katalin. 13. Ital (argó). 15. ... Bence (Nyíró J.)

Felvételi vizsga a tűzoltózenekarba:
– Mondja, mi a különbség a hegedű és a nagybőgő között?

1	2	3	4	Y	5	Ö
6				7	7	
8			9	9		
		10	11			12
13	14					
15			16		17	
18		Á				

VÍZSZINTES:
1. A poén első része. 6. Könnyen hasadó kőzet. 7. Gally. 8. Személyre vonatkozó névmás. 9. A mechanikai kölcsönhatást kijelző fizikai mennyiség. 10. Egyhüvelyknyi. 13. Láncfonalat erősítő. 15. Vonalzóféle. 16. Magyarázó rajz.
FÜGGŐLEGES:
1. Erdélyi fejedelem volt (Mihály). 2. Rag, a -nek párja. 3. Csodaország látogatója. 4. A gallium vegyjele. 5. Főúri cím. 9. Hamarabb. 11. Görbe végtag. 12. Gumitömlő. 14. Csónakkikötő, menedék. 15. A poén befejezése. 17. Sziget La Rochelle közelében.

L. N. J.

A PETŐFI BARÁTAI
című pályázat nyertesei:
Bíró Irén,
Nyárádmagyarós
Glígor Csaba István,
Marosvásárhely, Rózsák tere
A pályázati rejtvény megfejtése:
JÓKAI MÓR; TELEKI SÁNDOR; TOMPA MIHÁLY;
ARANY JÁNOS; KOLTÓ
Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések az augusztus 4-i számból:
Ikrek: *Állatfarm*
Skandi: *Életünk olyan, amilyenné gondolataink teszik.*

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

A 2023–24-es tanév szerkezete

Amint Ligia Deca tanügyi tárca-vezető idén márciusi rendeletében megjelent, a 2023–24-es iskolai év szeptember elsején, a tanítás szeptember 11-én, hétfőn kezdődik. A tanév 36 oktatási hétből áll.

Az oktatás időtartamát illetően kivételt képeznek a nappali tagozatos XII. és az esti XIII. osztályok, ahol a tanév 34 hétből áll, és június 7-én fejeződik be.

A VIII. osztályos diákok 35 héten át, június 14-éig járnak iskolába.

A szakképző líceumokban (kivéve az esti és a szakiskolai osztályokat) 37 hetes a tanév, és június 28-án végződik.

A posztliceális oktatásban az érvényes tanterv alapján szabják meg a tanév hosszúságát.

A tanév szerkezete a következő lesz: az első szakasz szeptember 11-től október 27-ig tart. Ezt az október 28-a és november 5-e közötti szünet követi.

November 6-tól folytatódik a tani-

tás december 22-ig. December 23-tól január 7-ig a téli szünet következik. A január 8-a és április 26-a közti időszakban jelölik ki az egyhetes úgynevezett sivatákos időpontját a diákokkal, szülőkkel és pedagógusokkal való egyeztetés alapján. A január 8-án kezdődő harmadik szakasz, amit az egyhetes szünet szakít meg, április 26-ig tart. Április 27. és május 7-e között lesz a tavaszi vakáció. A tanév utolsó szakasza május 8-tól június 21-ig tart, a korábban említett kivételeket leszámítva.

Október 5-e, a pedagógusok világnapja hivatalos ünnep, szabadnap.

A tematikus szabad programmal járó heteket (iskola másként, zöldhét) szeptember 11. és április 26. között iskolánként megállapított időpontban szervezik meg, a szakképző iskolákban gyakorlati oktatással.

Az oktatás felfüggesztése esetén az elmaradt tananyagot nem a szünet idején kell bepótolni – szögezi le a miniszeri rendelet.

(bodolai)

Illusztráció. Fotó: Nagy Tibor (archív)

EduMonitor 2023

Az elavult tantervek, az egyenlőtlenségek és a közömbösség a hazai közoktatás legnagyobb problémái a szülők szerint

Az iskolás gyermekek szüleinek véleménye szerint a jelenlegi oktatási rendszer elsődleges problémája, hogy a tanterv elavult, a gyerekek nem azt tanulják, amire igazán szükségük lenne – mutat rá az EduMonitor kutatáson alapuló jelentése. Ehhez kapcsolódóan a szülők többsége a tananyag és az óraszámok, illetve a házi feladatok csökkentését is időszerűnek tartaná. Az oktatási rendszer problémálistáján is előtérben van a diákok túlterheltsége, illetve sokan kifogásolják, hogy a jelenlegi rendszer a magolást előbbre tartja a kritikus gondolkodás fejlesztésénél.

Az iskolán belüli oktatás hatékonyságának növelését, az esélyegyenlőség biztosítását is fontosnak tartják a szülők – derül ki a felmérésből. A válaszadók egyharmada szerint a jelenlegi oktatási rendszer a magánórát ösztönzi, ami jelentős strukturális egyenlőtlenségekhez vezet: a szülők egy része meg tudja oldani a gyereke magánúton való felkészítését az alaptantárgyakból, de a többségnek erre nincs lehetősége. Az egyenlőtlenségeket erősíti a már érvényben levő intézkedések egy része is, például az kizárólag a képességvizsgára alapozó középisikolai felvétellel a szülők relatív többsége, 46%-a nem ért egyet.

A felmérés eredményei szerint a szülők fontosnak tartják a pedagó-

gusok fizetésemelését, ugyanakkor szerintük ezt érdem szerint kellene tenni. Annak ellenére, hogy a lekérdezés a május 22-én elkezdődött tanügyi sztrájkjal egy időben zajlott, a szülők prioritásai között csak középmezőnyben szerepel a tanárok alacsony fizetése, 23%-uk jelölte ezt a tanügyi rendszer két legfontosabb problémája között. A válaszadókban ellenérzéseket szülők egyrészt a magánóra rendszerének kiterjedtsége, másrészt a pedagógusok differenciálatlan bérezése. A szülők egynegyede úgy gondolja, hogy a tanítók és tanárok egy része érdektelen, nem eléggé elkötelezett, ugyanakkor a rendszer nem teszi lehetővé a problémás pedagógusok elbocsátását. A szülők tehát azt szeretnék, ha a tanárokat hozzáállásuk és teljesítményük alapján motiválnák, javadalmaznák.

Egy másik jelentős problémára is rámutat a kutatás, mégpedig az iskolai fegyelmelésre. A válaszadók nagy többsége egyetértene olyan intézkedésekkel, amelyek megfelelő fegyelmi légkört biztosítanak az iskolákban: a válaszadók 74%-a több eszközt adna a pedagógusok rendelkezésére, 75%-uk egyetért a problémás diákok kizárásával a tanintézetekből, illetve 78%-uk támogatja az osztályok bekamerázását.

A kutatás rávilágít a szülők azon elvárására is, hogy az oktatás presz-

tízést erősíteni kellene, a tanárok mellett a diákokat és a szülőket is jobban kellene motiválni. A válaszadók 26%-a a diákok, 25%-a a tanárok, 21%-a pedig a szülők egy részének oktatás iránti közömbösségét tekinti a hazai oktatás problémájának.

A vizsgálatban felmérték néhány, a diákok által végzett iskolán kívüli tevékenységet is. A rendszeresen, hetente legalább három nap folytatott aktivitások sorrendje: otthoni tanulás és a házi feladatok elkészítése (81%), tv- és videónézés (63%), videójátékok és online játékok (54%), közösségi oldalak böngészése (47%), olvasás (36%), sportolás (35%), a családdal közösen végzett munka (12%).

A szülők becslése alapján a diákok egy átlagos iskolai hétköznapon átlag 169 percet (2 órá és 49 percet) töltenek az otthoni tanulással és a házi feladatok elkészítésével. Legtöbbet az általános iskolások, illetve az elméleti líceumok diákjai tanulnak, az ő esetükben az átlagos idő meghaladja a három órát. Tantárgyak szerint a matematikára megy el a legtöbb idő, átlagban napi 55 perc, ezt követi a román nyelv és irodalom 51 perccel, majd az idegen nyelvek 28 perccel. Más tantárgyakra összességében 38 percet szánnak átlagban a diákok.

A magánóra részletesebb elemzéséből kiderül, hogy iskolán kívüli felkészítő órákra jellemzően az általános iskolai tagozatok, illetve az elméleti és a vokacionális középisikolai képzésben részt vevő diákok járnak. Az ő esetükben meghaladja a 42%-ot azok aránya, akik legalább egy tantárgyból jártak iskolán kívüli magánóra a 2022/2023-as tanévben. Ugyanakkor a nagyobb iskolák, a nagyobb települések, a diplomás szülők esetében kiemelkedő az egyéni felkészítőre járó diákok aránya (40% körüli). Tantárgyak szerint a legtöbben matematikából (21%), román nyelv és irodalomból (13%), illetve idegen nyelvből járnak magánóra (12%).

A magyar diákok ugyanannyi időt szánnak tanulásra, mint többségi társaik

A felmérés külön „mintán” vizsgálta a magyar nyelven tanulók szüleinek véleményét is, ami a legtöbb esetben egybecseng az országos trendekkel, viszont van néhány kiemelkedő eltérés is.

A magyar szülők gyerekek jövőbeli sikere szempontjából – ellentétben az országos eredményekkel – fontosabbnak vélik a kitartást, a szorgalmat, az elszántságot, mint a tanulást, az iskolai végzettséget. A magyar résztvevők 62, az összes romániai válaszadónak pedig csupán 37%-a jelölte meg ezt a siker feltételként. A „kitartási attitűd” nagy valószínűséggel kulturálisan, a kisebbségi lét által meghatározott, egy olyan kompetencia szükségessége, amely lehetővé teszi a fennálló strukturális egyenlőtlenségek temperálását.

A jelenlegi oktatási rendszer problémái esetében – a többségi válaszadók középosztálybeli rétegeihez képest is kiemelkedő mértékben – a magyar szülők elsősorban a tantervek korszerűsítését tartják a legfontosabb prioritásnak. Ehhez társul a diákok tehermentesítésének (tananyag, óraszámok, házi feladatok mennyiségének csökkentése), illetve a magolás helyett a kritikus gondolkodásra való nevelés hangsúlyos igénye. Nagy valószínűséggel ezen elvárások nyomatékosabb megjelenését a többségi válaszadókhoz képest a román nyelv tanu-

lásával kapcsolatos pluszterhek problémája generálja.

Az otthoni tanulásra szánt időben nincs számottevő különbség a magyar, illetve a többségi válaszadók gyerekei esetében – emelik ki egyik fontos eredményüket a kutatás elemzői. Mint kiderül, a kutatás tervezésekor azzal a hipotézissel éltek, hogy a magyar nyelven tanulók jelentősen több időt fordítanak a tanulásra, mivel számukra a román nyelv és irodalom egy plusz alaptantárgyat jelent, amiből mind a képességvizsgán, mind pedig az érettségén számot kell hogy adjanak. A válaszadók becslése alapján viszont az valószínűsíthető, hogy az otthoni tanulásra szánt idő bizonyos értelemben korlátozott. A román és magyar gyerekek átlagban ugyanannyit tanulnak, viszont ez azt is jelenti, hogy a magyarul tanulónak minden tantárgy esetében kevesebb átlagos idő jut a felkészülésre.

A magánóra esetében is hasonló az erőforrások megoszlásának logikája. Alapból a magyarul tanulónak egy szűkebb rétege engedheti meg magának (vagy tartja szükségesnek) az iskolán kívüli pluszórát, míg az országos „mintán” a diákok 30%-a, addig a magyar „mintán” a diákok csupán 25%-a vett részt az elmúlt tanévben rendszeresen magánórákon. A magyar tanulók esetében az anyanyelvből való felkészítő szinte teljesen elmaradnak, de jelentősen kisebb arányban járnak matematikaóra, illetve más tárgyakból is, mint többségi társaik.

A felmérést a SoDiSo Research közvélemény-kutató cég készítette az online kutatás CAWI módszerrel (Computer Assisted Web Interview) a nappali tagozaton közoktatásban részt vevő (0–12. osztályos) gyerekek szüleinek körében. Az online kérdőívet összesen 4879-en töltötték ki 1597 iskolából május 12. és június 9. között. A kutatás nem reprezentatív, az eredmények azonban megbízható becslést nyújtanak a romániai szülők populációjára nézve. A validitás növelése érdekében az elemzők két módszert alkalmaztak: az adatok súlyozását és a „minta” telítettségének vizsgálatát.

A teljes kutatásjelentés a <https://edumonitor.ro/hu/Eredmenyek> címen olvasható. (közlemény)

Illusztráció. Fotó: Nagy Tibor (archív)

A Mezőség és a Maros mente határzenéje

Vajdaszentivány a Hajnaliban

A közmédia és a Hagyományok Háza közös műsora augusztus harmadik hetében Vajdaszentiványra látogat. A zenei összeállításban a szerkesztő falusi vonósbandák felvételeiből válogat az erdélyi Felső-Maros vidékéről.

Dr. Csermák Zoltán

Vajdaszentivány az erdélyi Mezőség és a Maros mente határán fekszik, a Lúcpatak jobb partján. A középkor elején a településen székelték Erdély legfőbb tisztségviselői, a vajdák, a község középkori eredetű templomának kriptájában pedig az egykori birtokosok, a Bethlenek nyugszanak. A szentiványi Zichy-kastélyt a Kemény-család építtette a Maros folyó egykori medrének meredek partjára. Utolsó lakója, Melanie Georgina Huberta Josefa Antonia, Zics és Vásonyó grófnője, akit a helyiek csak „Bébi néni” becéztek, 1949-ig élt a kastélyban. A XX. század első felében számos bált

és összejövetelt szervezett otthonában. A második világháború után az épületet sok más erdélyi kastéllyal együtt államosították, a szocializmus bukását követően pedig a Zichy-család sikerrel visszaigényelte.

A patinás épületet felújították; jelenleg kulturális központként szolgálja a község lakóit.

Vajdaszentivány népi táncéletéről az első tudósítást egy erdélyi nemesember, bizonyos Szentiványi Mihály leírásából ismerjük, aki 1837-ben járta körbe – tudományos céllal – Erdély falvait. Utazásai során meghívták egy vajdaszentiványi lakodalomba, ahol megbecsült vendégként a legelőkelőbb helyre, a muzikus mellé ültették. A helyiek mulatozását végignézve megjegyezte, hogy „mindkét nem gyakori volt a forgás”, azaz sok forgatással járták már akkor is a páros táncokat a szentiványiak. Itt és a szomszédos falvakban a közös munkán kívül a rendszeres vasárnapi táncot is „kalának” nevezték. Nyári időszakban szabadtéren

vagy csürben, télen külön táncteremben tartották a mulatságot, amely rendszerint vasárnap délután 2 órakor vette kezdetét, és akár másnap reggelig is eltartott. Vajdaszentivány egykor jelentős zenészközpontnak számított, volt időszak, amikor három-négy zenekar is működött a községben. A szentiványi muzikusok így nem csak a helyi, hanem a környékbeli falvak – pl. Gernyeszeg, Körtefája vagy Magyaró – zenei igényeit is ellátták. A hagyományos vajdaszentiványi banda négytagú volt, hegedűn, egyenes pallójú, háromhúros kontrán és csellón játszott, ez utóbbit a XX. század derekán váltotta fel a ma is használatos nagybőgő. Ehhez csatlakozott a cimbalom, amelynek régebben használt hordozható változatát ugyancsak kiszorította a több húrral felszerelt, pedálos nagycimbalom. Szerkesztő: Éri Márton, műsorvezető: Pénez Géza, adás: Kossuth Rádió (minden reggel 5.03). A műsor interneten elérhető: www.mediaklikk.hu/mediatar/.

Torockói folkudvarlás

A Hagyományok Háza a Double Rise fesztiválon

A Hagyományok Háza és az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány augusztus 10-12. között ismét Folkudvarával vesz részt a hetedik torockói Double Rise fesztiválon. A résztvevőket Tóth Katalin, az alapítvány kulturális szervezője foglalja össze.

– A Double Rise Folkudvara idén is változatos, közönségcsalogató programokkal várja a vendégeit. Házigazdánk Berecz István és Kacsó Hanga Borbála. A házigazda Tokos zenekar idén is húzza a talpalávalót mind a táncoktatáshoz, mind pedig a hagyományos táncházhoz, illetve idén táncgyűttesek is benépesítik az udvarunkat.

Igazi újdonság a 25. Szent István-napi néptáncalálkozó, külföldi és Kárpát-medencei táncgyűttesek estje közös vonulással, táncváltással és gálaműsorral. Ennek a programnak a hagyományos helyszíne Kolozsvár és környéke, de idén a néptáncalálkozó Torockóra is „kilátogat”. A várhatóan népes közönség így péntek este olyan különleges társulatokat is megismerhet, mint a mexikói Maceu és a görög Assiros néptáncgyűttes. E különleges eseményt a kolozsvári Szarkaláb Kulturális Egyesületnek és a Szarkaláb néptáncgyűttesnek köszönhetjük.

Visszatérő vendégeket is üdvözölhetünk, a nyitóestén a Parno Graszt Zenekart, a záróestén a gyimesi vendégekkel kiegészülő Csángálló zenekart. Szintén

visszatérők az adatközlő népzene-sz-mestereink Magyarlapádról, Kalotaszegről és Szászcsávásról. Tőlük tánc- és énektanításokon leshetjük el a generációról generációra öröklött tudásukat.

A családokra is gondolnak a szervezők: reggeltől estig folynak a kézműves-foglalkozások. Ezeket a nevezés, a kötélverés, a körmönfonás, a szalagszövés, hímzés és a zsinórkötés titkait ismerhetik meg a betérők, kicsik és nagyok.

A népi kultúrára való nevelés egyik eszköze a játékos vetélkedő, a Folkkvíz. Ez minden évben igen népszerű, s a kétnapos program várhatóan idén is sokakat vonz. A táncos mesterkurzus a Corvinus Közgáz néptáncgyűttes vezetői, Deffend Irén és Bordás Barnabás vezetésével a haladó szinten táncolókat szólítja meg, viszont lesz kezdő szintű táncoktatás is.

A Folkudvar évről évre egyre népszerűbb, vannak visszatérő vendégeink, de a már említett néptáncalálkozóval újabb érdeklődőket kívánunk megnyerni a hagyományápolás és a népi kultúra ügyének – tájékoztattott Tóth Katalin.

Információk: <https://hagyomanyokhaza.hu/hu/program/double-rise/20230810>

<https://hagyomanyokhaza.hu/hu/program/double-rise-2023/20230811>

<https://hagyomanyokhaza.hu/hu/program/double-rise-2023/20230812>

MAROS MEGYEI TANÁCS
MŰSZAKI IGAZGATÓSÁG
MUNKÁLTAKÖVETÉSI SZOLGÁLAT

KÖZLEMÉNY

A MAROS MEGYEI TANÁCS értesíti az érdekelteket, hogy a „Betonhíd javítása a DJ151C jelzésű úton, Mezőzáh - Mezőceked, 3+259 km szelvény, Maros megye” című projektre, amelyet Mezőceked településen, Mezőceked községben, Maros megyében kivitelezésre javasolt, kérelmezi a környezethasználati engedélyt a Környezetvédelmi Ügynökségtől.

A javasolt projektre vonatkozó információk megtekinthetők a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség Marosvásárhely, Hídvég utca 10. sz. alatti székhelyén, hétfőn 9-15 óra és keddtől péntekig 9-12 óra között, a Maros Megyei Tanács Marosvásárhely, Győzelem tér 1. sz. alatti székhelyén hétfőtől péntekig 8-16 óra között.

Az érdekelt személyek megjegyzéseit naponta a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség Marosvásárhely, Hídvég utca 10. sz. alatti székhelyén várják hétfőn 9-15 óra, keddtől péntekig 9-12 óra között.

Az ELNÖK nevében
Szász Zoltán Tibor
megyemenedzser

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

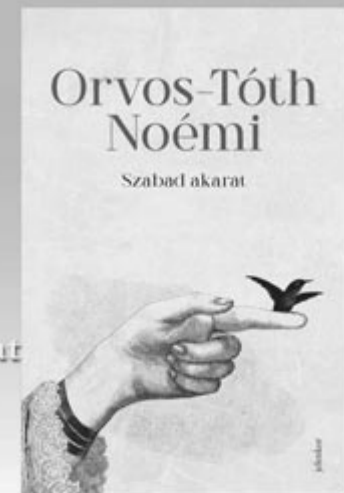
Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapról származó összeggel augusztusra ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7-19 óra között.

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Amy Harmon
Az ismeretlen kedves

Orvos-Tóth Noémi
Szabad akarat

Keresse fel kávézónkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDÓNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (67083-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (67083-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049-I)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS beteget fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. (20328-I)

A GLOVER PRODEXIM KFT. alkalmaz tapasztalt vagy kezdő VARRÓNŐKET hosszú távra. Tel. 0744-500-605. (67413-I)

A DORA MEDICALS TAKARÍTÓNŐT alkalmaz. Várjuk önéletrajzát az admin@doramedicals.ro e-mail-címre vagy személyesen a Marosvásárhely, Mărășești tér 21. szám alá. (67414-I)

Ballagásunk 40. évfordulóján szeretettel és hálával emlékezünk elhunyt tanárainkra, felejtethetlen osztálytársainkra – BERECKI JUDIT, GYÖRFFY ZOLTÁN, HORVÁTH SÁNDOR, TAMÁS ATTILA és TÓTH MÁRTON –, valamint azokra, akikkel középiskolás éveinket együtt kezdtük: JONES EDUARD, KACSÓ JUDIT, MOLDOVÁN ARTÚR. Az 1983-ban végzett bolyais XII. E osztály. (p.-l)

KÉSZÍTÜNK gránitból, mozaikból sírkeretet, kriptát, fedlapot stb., és vállaljuk sírok javítását. Elérhető árak, részletre is. Tel. 0770-873-809. (20357-I)

SAKEMBER vállalja bármilyen típusú háztető készítését, kisebb tetőjavítást, hidroizolációt kartonból vagy poliészterből és meszelést. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0745-680-818, Csaba. (20426-I)

VÁLLALUNK: szobafestést, szigetelést, bármilyen kisebb javítást. Készítünk új háztetőt, virágcserepet lemezből. Tel. 0756-596-889, Berecki Sándor. (20333-I)

TETŐFEDŐ BÁDOGOS vállal tetőkészítést, külső-belső szigetelést, meszelést, javítást és bármilyen munkát, takarítást stb. Tel. 0747-508-707. (20425)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú szívvel emlékezünk életünk legszomorúbb napjára, augusztus 10-ére, amikor örökre eltávozott közülünk a drága jó férj, édesapa, nagypapa és após, **CSIKI TIBOR**. Emlékét őrzi családja. (p.-l)

Fájó szívvel emlékezünk a dolgozó kezű, drága jó édesanyánkra, a nyáradszent-benedeki **PAP JULIÁNNÁRA** halálának 35. évfordulóján és a bátor lelkű, dolgozó, mulató, jó apánkra, **PAP VIKTORRA** halálának 18. évfordulóján. Emlékük legyen áldott, nyugalmuk csendes! Leányaik: Ilonka, Julcsi, Magdi és családjuk. (20433-I)

Mély fájdalommal emlékezem augusztus 14-én a szeretett férjemre, a mezőmaradasi születésű **NAGY MÁRTON** marosvásárhelyi lakosra, a színház és a filharmónia egykori dolgozójára halálának 7. évfordulóján. Emlékét örökre szívembe zárom. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Bánatos felesége, **Sára**. (20438)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Ezúton szeretnénk kifejezni őszinte részvétünket lakótársainknak, Szöllösi Ilonkának és családjának, együttérzünk velük szeretett **ÉDESANYJA** elvesztése okozta gyászában. Az 1088-as lakótársulás, az 1848-as úti 67. számú lépcsőház lakói. (20439-I)

INGYENES STERILIZÁLÁSI KAMPÁNY

A gazdás és gazdátlan kutyák és macskák számára

A Városi Kertészet a Városi Kutyamenhelyen keresztül ingyenes sterilizálási kampányt hirdet Marosvásárhelyen, a gazdával rendelkező és gazdátlan kutyák és macskák számára.

A kampányra a **Prut utca 24.** szám alatt található **kutyamenhely rendelőjében** kerül sor.

Időpontot a **0725-609.434-es** telefonszámon lehet kérni, hétfőtől péntekig, **8:00 és 15:00 óra** között.

Marosvásárhelyi
Kutyamenhely

Primăria municipală
Târgu Mureș
Marosvásárhely
Poșta: 67049

FÜLÖP FERENC magánvállalkozó, 30 éves tapasztalattal, **SÍRKERETEZÉSI MUNKÁLATOKAT VÁLLAL GARANCIÁVAL** mozaikból, gránitból. Más szolgáltatások: sírlefedés, betűvésés, régi sírhelyek felújítása és tisztítása. Tel. 0744-616-250, 0744-249-414. (20338)

A NORALEX MONUMENTE FUNERARE sírkeretet készít gránitból és mozaikból a legalacsonyabb áron. Tel. 0752-643-455. (20221-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ELADÓ Honda CBF 1000 motorke-rékpár, bukófékből készült kisaszta, VW Bora-autóalkatrészek. Tel. 0756-286-835. (20384-I)

ELADÓ törökbuza nagyobb mennyiségben, hallókészülék, két hold erdő. Kiadó veteményeskert megmunkálásra. Tel. 0265/314-488. (20390)

ELADÓK: használt bútorok, Ariston elektromos bojler, női parókák, jutaszőnyeg, vasalók, utazótáskák, éjjeli lámpák, orosz kézi varrógép. Tel. 0265/260-227. (20405)

ELADÓ finom cabernet vörösbor. Tel. 0365/881-922. (20404-I)

LAKÁS

A KÖVESDOMBI negyedben eladó egyszobás tömbházlakás magasföldszinten. Tel. 0751-077-997, 0747-207-148. (20413-I)

ELADÓ ház udvarban, vagy lehet csere is. Tel. 0751-469-125. (20417)

KIADÓ központi fekvésű, első emeleti, 2 szobás lakás diáklányoknak. Tel. 0742-146-671. (20424-I)

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

MINDENFÉLE

RELAX MASSÁZST vállalom. Tel. 0752-901-597. (20235-I)

A MORLOX SOLAR SYSTEMS nap-elemes rendszerek forgalmazását és telepítését vállalja előnyös áron. Érdeklődni a 0751-809-661-es telefonszámon. (20223)

VÁLLALOK tetőjavítást, ács munkát, tetőfedést bármilyen cserepes lemezzel, szigetelést, festést. Tel. 0720-345-360. (20305-I)

VÁLLALOK festést, meszelést, szigetelést kátránnyal, cserepfordatást, új tető készítését Lindab lemezzel és bármilyen javítást. Tel. 0740-651-354. (20230)

KÚTGYŰRÜKET árulunk, kútásást vállalunk. Tel. 0765-385-595. (20366)

SAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást. Anyagot biztosítunk. Tel. 0724-148-390, 0743-581-952, Csaba. (20408)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserepfordatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-390, 0743-581-952, István. (20408)

SAKEMBER vállal bádógosmunkát, tetőjavítást, meszelést, vakolást, vaskapuhegesztést, kerítéskészítést. Mindenféle anyagunk van raktáron. Tel. 0734-938-711, István. (20409)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tetőfedést, kisebb javítást, külső-belső munkát 10% kedvezménnyel. Tel. 0720-313-818. (20421-I)

BÁRMILYEN típusú tetőfedést vállalunk, fából teraszt készítünk, festünk, meszelünk, szigetelünk. Tel. 0770-859-839. (20421-I)

ÁCS-, TETŐFEDŐ, BÁDOGOS-MUNKÁT vállalunk: lapos tetők szigetelése, illetve javítása, cserepeslemez-fedés, hagyományos cserepezés, régi tetők javítása, beázás elhárítása, komplett tető felépítése, tetők bádógózása, ereszcsonna felrakása, illetve bádógoskellékek előgyártása. Tel. 0749-578-375. (20422-I)

ADÁSVÉTEL

ELADÓ 6.600 m² építkezési telek 21 km-re Marosvásárhelytől, parcellatervvel táblázatozva, villany, gázvezetékek, nagy vonalú hozzáférés aszfalt főúthoz, gyönyörű helyen. Tel. 0774-081-788. (20334-I)

VÁSÁROLOK mezőgazdasági területet a következő helységeken: Maroszentkirály, Názánfalva, Csittszentiván, Mezőbergenye, Mezőpanit, Székelyospatak, Harcóc, Száltelek, Székelyuraly, Mezőbánd. Tel. 0744-793-460. (67393-I)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0742-866-258. (20360-I)

ELADÓ 50 literes bojler, 9 méter PVC-csatorna, négyégős beépíthető gázfűzőlap. Tel. 0752-099-223. (20385-I)

NE PAZAROLJA AZ IVÓVIZET!

AQUASERV R.T. felhívja minden fogyasztó figyelmét, hogy a hálózatról származó vizet **CSAKIS háztartási fogyasztásra használják!** A közüzemi vízhálózatról származó víz **NEM** használható a kert, a gyeptörzvényezésére, a medencék feltöltésére!

Erről az AQUASERV R.T.-al kötött szerződés is rendelkezik, valamint az ANRSC 88/2007 számú Rendeletének 229. számú paragrafusára.

A túlzott vízfogyasztás a vízhozam csökkenéséhez vezet, ezért az AQUASERV R.T. egyes területeken már nem tudja megfelelő minőségben biztosítani a vízszolgáltatást.

Az ivóvíz öntözéshez való használata a következőket okozza:

- nyomásingadozások;
- a vízellátás gyakori leállása;
- zavaros víz;
- ütemezett ivóvízellátás.

AQUASERV

FELELŐSSÉGTELJESEN HASZNÁLJA AZ IVÓVIZET!

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS
ÉLETTUDOMÁNYI EGYESÜLET

**VIDÉKFEJLESZTÉSI AGRÁRMÉRNÖKI
MESTERI SZAK CSÍKSZEREDÁBAN**
Helyek száma: 40 ingyenes hely

**VADGAZDAMÉRNÖKI
MESTERI SZAK CSÍKSZEREDÁBAN**
Helyek száma: 25 ingyenes hely

A képzés ideje: 4 félév
A képzés formája: levelező, félévente 5 hét-
végére tömbösítve
Jelentkezési határidő: 2023. augusztus 21.

Szakmai partnerintézmény:
Pro Agricultura Hargitae Universitas Alapítvány

További információk: www.pahru.ro
Részletes tájékoztatás: Szabó Varga Katalin
felveteli2023@pahru.ro
0742-313410

Megjelent a Kalotaszegi nagyírásos - bővített kiadása!

Minden, amit Kalotaszegről tudni lehet!

*Megvásárolható Marosvásárhelyen, a Forradalom utca 4 szám alatt.
**Rendelhető online: www.garabontzia.eu

Garabontzia

ÉTV ÉRDEKES HANGON TELEVÍZIÓ

NŐSZEMKÖZT
Csatlos Tündével

MINDEN PÉNTEKEN 21 ÓRÁTOL

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

**Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Üzleti sikereinek titka:
a jó **REKLÁM!**

Hírvesztés a NÉPÚJSÁGOK
#2023 augusztus 11. napján